

“BARSELONA SÜRECİ”

Aydınlık Dergisi, 13 Haziran 1999

Yıldırım Koç

Türkiye'nin Avrupa Birliği ile ilişkilerinde sürekli olarak göz ardı edilen önemli bir gelişme, “Barcelona Süreci”dir. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üyeliğine ilişkin tartışmalar, Barcelona Süreci hesaba katılmazsa, havanda su dövmektir. Barcelona Süreci, Avrupa Birliği'nin kendisine bir arka bahçe oluşturma çabasıdır. Türkiye'nin yeri artık kesin bir biçimde bu “arka bahçe”dedir. Avrupa Birliği, Barcelona Süreci ile bu arka bahçede temizlik ve düzenleme yapmaktadır. Daha önce de yazdığım gibi, bir yeni “yeni sömürgecilik” söz konusudur.

24-25 Mayıs 1999 günleri Ankara'da Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC) ile TÜRK-İŞ, DİSK, HAK-İŞ ve KESK, Türkiye'nin Avrupa Birliği ile ilişkileri konusunda bir sempozyum düzenledi. Bir açık oturumda ben de konuşmacıydım. Avrupa Birliği'nin perspektifinin Roma İmparatorluğu olduğundan söz ettim. Tabii ki bu amaç, Roma İmparatorluğu'nun canlandırılması değildir. Amaç, Sovyet sisteminin yıkıldığı ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin Avrupa üzerindeki etkilerinin çok sınırlı olduğu koşullarda, emperyalistler arasında etki alanı kavgasıdır. İlginç olan, bu etki alanı (arka bahçe) itiş kakışında bazı Avrupalılar tarafından Roma İmparatorluğu'na atıfta bulunulmasıdır. Ben konuşmamda Avrupa'daki bir toplantıda bir Avrupalının, Roma İmparatorluğu'ndan beri ilk kez Akdeniz bölgesinde böyle bir bütünlüğün sağlandığını ve Akdeniz için (eski Romalılar gibi) “mare nostrum” (bizim deniz) kavramını kullandığını söyledim. “Pax Romana” diye bir kavram vardır. Roma'nın dayattığı barış anlamına gelir. Çağımızda da bir dönem Pax Americana kavramı kullanılmıştı. Konuşmamda, Barcelona Süreci adı da verilen “Avrupa-Akdeniz Ortaklığı”nın temel amaçlarının başında Pax Romana'nın geldiğini de belirttim.

Açık oturumun diğer bir konuşmacısı, ANAP İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı idi. Bülent Akarcalı, parti grup toplantısı nedeniyle benim konuşmanın sonlarına doğru gelebildi. Konuşmasına, Avrupa Birliği'nin Roma İmparatorluğu'nun perspektifini benimsediğini belirterek başlaması, ilginç oldu. Bülent Akarcalı, Avrupa Birliği'ni ve Türkiye ile ilişkilerini en iyi bilen birkaç kişiden biridir. Bu konuyla sınırlı bir biçimde ilgilenen biri olarak benim gözlemlerimin Sayın Akarcalı'nın gözlem ve değerlendirmeleri ile çakışması beni sevindirdi. Bülent Akarcalı Barcelona Sürecinden söz etmedi ama, genel değerlendirmeleri, kısa ve orta vadede Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyeliğinin söz konusu olmadığı doğrultusunda idi.

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu Genel Sekreteri Emilio Gabaglio da açık oturumun diğer bir konuşmacısıydı. Emilio Gabaglio, konunun Avrupa Birliği'nin politikaları olması ve Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'na ilişkin hiçbir değerlendirme yapılmamış olmasına karşın, Sayın Akarcalı ve benim yaptığımız konuşmalara çok sert bir tepki gösterdi. Avrupa Birliği'ni savundu. İddiaların tümüyle gerçek dışı olduğunu ileri sürdü.

Bu konuşma ve Avrupa emperyalizminin “demokrasi ve insan hakları” söyleminin etkisi altındaki bazı kişilerin gösterdiği tepkiler, Türkiye'nin eşit hak ve yükümlülüklerle tam üyelik yolunun önümüzdeki en azından 15-20 yıllık dönemde kesinlikle söz konusu olmadığına ve Türkiye'ye biçilen rolün “arka bahçe”lik olduğuna ilişkin düşüncelerimi daha da pekiştirdi.

Sanıyorum kimlerin, Avrupa Komisyonu'nun (yani, oluşmakta olan Avrupa Birleşik Devletleri'nin hükümetinin) bu yeni “yeni sömürgecilik” için ayırdığı MEDA fonlarından para aldığına giderek daha fazla dikkat etmek gerekecek. Bu süreçte beni en çok üzen de, geçmişte Türkiye'nin bütünlüğü ve bağımsızlığı için Amerikan emperyalizmine karşı mücadele etmiş olanların bir bölümünün, Avrupa emperyalizminin daha ince “insan hakları” oltasına yakalanmış ve Türkiye'nin bütünlüğü ve bağımsızlığı konusundaki duyarlılıklarını yitirmiş olmalarıdır.